

Kunstneren med rødder i vækkelserne

Axel Hous værk gennemlyses mesterligt på Vejen Kunstmuseum

udstilling

Maleren og grafiker Axel Hou. Vejen Kunstmuseum. Til den 18. november.

Axel Hou? Hvem er det? Sikker kun få ved det i dag. Nu sætter Vejen Kunstmuseum gennem museumsleder Teresa Nielsen fokus på et næsten glemt kunstnerliv.

Vejen Kunstmuseum må udgøre scenen, for det var Axel Hou (1860-1948), der malede Niels Hansen Jacobsen flere gange. Og Hansen Jacobsen er den person, det hele drejer sig om i Vejen.

De malede og raderede portrætter af billedhuggeren Hansen Jacobsen er kendte. Teresa Nielsen skrev i forrige nummer af museets nyhedsbrev en flot analyse af dem. De er selvfølgelig også med på udstillingen, hvor man ved samme lejlighed ser de genstande, der også er til stede i portrætte.

Axel Hou ligger et sært og farligt sted i den danske kunsthistorie. Han har rødder i det 19. århundrede, åndeligt set i vækkelserne – mest den grundtvigske – men han overhales så at sige af modernisterne omkring Første Verdenskrig. De sætter den gamle æstetisme, ungdom og skønvirke, på porten. Han indhentes også af nye tilgange i kirkelivet, nemlig kirkefondsideologerne og denne ideologis praktikere. Der bygges kirker på livet løs i København – og der bygges filialkirker og kirker i stations-

byerne for fuldt tryk rundt om i landet. Skovgaards direkte elever var ikke enerådende.

Faktisk har Axel Hou en egen profil. Nok med den lidt tunge dekorationsstil, tyk i linjen som Skovgaard – men meget tydeligere inspireret af de engelske prærafaelitter. Det er jo ikke i den grad moderne, men han griber også den linje, der er kridtet op af Fritz von Uhde, der døde i 1911.

Dennes særkende var aktualisering af de bibelske begivenheder ved at flytte dem til moderne omgivelser. Når fiskerkonerne og deres børn slår kreds om Kristus i Harboøre Kirke – og når Kristus møder sine på fælleden uden for byen med fabriksskorstenene i baggrunden – er det Uhde på dansk. Men det, der mangler, er friskhed, der bedre forløses hos brødrene Niels og Joakim Skovgaard.

Axel Hou leverer kvalitet i den håndværksmæssigt høje ende af skalaen i de nye københavnske kirker. Lad os blot nævne Brorsonskirken og Mariendalskirken. Det er værd at tage med i betragtning, når man taler om nedlæggelser af kirker i København. Hvad er der dog ikke investeret i disse fornemme kirker for mindre end 100 år siden?

Axel Hou er solidt placeret i en tradition og i et familieskab med de tunge drenge inden for arkitekturen. Nyrop, Varming og Thorvald Jørgensen var blandt dem, der skaffede Hou opgaverne.

Teresa Nielsen har gået det

hele igennem og fundet altertavler, dåbsfade og kirkeruder frem. Hun har fundet den fine bogkunst. Der er foretaget nye afstøbninger af blandt andet brønden på Vandkunsten i København. Hun har ladet rum fotografere – og det, der ikke er på udstillingen, er på internettet.

Sagen er nemlig, at museumslederen denne gang ikke har udgivet et katalog. Rækken af kataloger fra Vejen Kunstmuseum er ellers noget af en bedrift i dansk kunsthistorie. Kunstnerliv efter kunstnerliv er her beskrevet, som de ellers ikke er eller næppe vil blive beskrevet. Denne gang har udstillingen en anden karakter, da meget af materialet er kommet til museet gennem nylige kontakter. Og de skyldes internettet. Hous efterkommere i Vancouver reagerede således på eftersøgningen af Hous arbejder, og fra Tyskland var der også bud. Hou er først ved at blive indkredset; stadig nyt kommer til. Kataloger har det med at fiksere et værk, og Teresa Nielsen har valgt foreløbig at lade nettet stå åbent, så man på længere sigt med hendes egne ord kan lave "en lækker lille ting" om Axel Hou.

Hou arbejdede sammen med så mange andre kunstnere, at der endnu kan være hjørner, der ikke er dækket. Man må så også spørge, hvor totalt man kan dække et område. Jeg skal indrømme, at jeg savner det katalog, men museets hjemmeside, hvor alt er åbenbart og flot organiseret, er et eksempel på den disciplin, der skal til i re-

levant formidling. Gå selv ind og se. Men tag for alt i verden også til Vejen og spær øjnene op for en "glemt" kunstner.

Er det hele så godt? Nej da. Der er ret skrækkelige malerier med på udstillingen, salonkunst, der peger tilbage på parisertiden, hvor han op-

holdt sig lige før århundredskiftet. Men set over tid og i sin sammenhæng er udstillingen ret nærgående. Tænk, at man kan lære et menneske at kende i alle dets mange relationer gennem de formidlede værker.

Det er et touch, der ligger

for Vejen og dets herlige museum. Det er fornemt og fortjener respekt.

Se katalog og grafikdatabase på www.vejenkunstmuseum.dk

CARSTEN BACH-NIELSEN
kultur@k.dk

▲ Axel Hou ligger i den håndværksmæssigt høje ende af skalaen i de nye københavnske kirker, hvor han blandt andet havde ansvaret for Mariendalskirken, hvor denne illustration er fra. – Foto: Vejen Kunstmuseum.